

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาจะใช้การวิจัยเชิงบูรณาการ ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยผู้ศึกษาจะได้กำหนดการแนวทางการวิจัย และวิธีการในการทำวิจัย 2 รูปแบบ คือ

1. วิจัยเชิงปริมาณ
2. วิจัยเชิงคุณภาพ

1. การวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคือนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยววังสวนบ้านแก้ว ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของคอคแรน (Cochran, 1977 : หน้า 97) ได้จำนวน 384 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย ได้แก่ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม เรื่องการศึกษารูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของวังสวนบ้านแก้ว

การสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสัมภาษณ์ จากวัตถุประสงค์ของการวิจัย แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยใช้รูปแบบคำถามทั้งปลายปิดและปลายเปิด

องค์ประกอบของเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วยเนื้อหาสรุป ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ และ ภูมิภาค มีลักษณะเป็นแบบสอบถามในลักษณะ check list

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวของวังสวนบ้านแก้ว ได้แก่ วัตถุประสงค์ การมาท่องเที่ยว บุคคลที่ร่วมเดินทาง สิ่งดึงดูดใจ กิจกรรมที่ท่านสนใจในวังสวนบ้านแก้ว มีลักษณะเป็นแบบสอบถามในลักษณะ check list

ตอนที่ 3 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ประเภทสื่อที่เปิดรับ ความถี่ในการเปิดรับ ระยะเวลาในการเปิดรับ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามในลักษณะ check list

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของวังสวนบ้านแก้ว มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert's) โดยให้คะแนนแต่ละข้อ (Best and Khan. 1993 อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550 : หน้า 46) ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

1.3 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามลำดับขั้นตอนโดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม

1.3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

1.3.2 สร้างแบบสอบถามตามที่ได้ศึกษาจากข้อ 1.3.1 และทำการพิจารณาความถูกต้องการใช้ภาษา การจัดลำดับความสำคัญของคำถาม

1.3.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข และการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of item Objective Congruence : IOC) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .80 - 1.00

1.3.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1990 : 202 - 204) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .93

1.3.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเพื่อนำผลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยต่อไป

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นขั้นตอนดังนี้

1.4.1 ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง

1.4.2 เก็บรวบรวมแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาจนครบ

1.4.3 ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถาม กำหนดรหัสและลงบันทึกข้อมูล

1.4.4 นำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

1.5.2 ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับเพศ อายุ อาชีพ รายได้ และภูมิลำเนา โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

1.5.3 ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาวังสวนบ้านแก้ว ได้แก่ วัตถุประสงค์การท่องเที่ยว บุคคลที่ร่วมเดินทาง สิ่งดึงดูดใจ กิจกรรมที่สนใจ โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

1.5.4 ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของนักท่องเที่ยว ได้แก่ การเปิดรับข่าวสาร ความถี่ในการเปิดรับข่าวสาร ระยะเวลาในการเปิดรับข่าวสาร เหตุผลในการเปิดรับสื่อ โดยหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอเป็นตาราง ประกอบความเรียง

1.5.5 ตอนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจต่อสื่อประชาสัมพันธ์ของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยววังสวนบ้านแก้ว โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550 : หน้า 77)

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การวิจัยเชิงคุณภาพ

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของวังสวนบ้านแก้ว ที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้มาด้วยวิธีการเจาะจง (purposive selective sampling) ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี และมัคคุเทศก์ท้องถิ่น รวมจำนวน 4 คน ได้มาด้วยวิธีการเจาะจง (purposive selective sampling) เพราะกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เป็นผู้มีประสบการณ์และมีความรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ของวังสวนบ้านแก้ว และพร้อมที่เป็นตัวแทน ในการให้สัมภาษณ์ข้อมูล

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้วิธีการวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ ดังนี้

2.2.1 ทำการติดต่อ เจ้าหน้าที่ และผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พร้อมทั้งบอกจุดประสงค์ให้เจ้าหน้าที่ทราบก่อนที่จะทำการขอข้อมูล

2.2.2 เมื่อเจ้าหน้าที่ และผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ยินดีให้ความร่วมมือก็ทำการนัดวันที่จะทำการสัมภาษณ์

2.2.3 ทำการขอเบอร์โทรศัพท์ มัคคุเทศก์ท้องถิ่น และนักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี เนื่องจากที่สอบถามเบอร์จากผู้อำนวยการ เพราะว่าทั้งบริษัททัวร์หรือมัคคุเทศก์ท้องถิ่น และนักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี ได้เคยร่วมมือและปฏิบัติงานด้วยกันกับ เจ้าหน้าที่ และผู้อำนวยการสำนักศิลปวัฒนธรรมและพัฒนาชุมชนมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นประจำ

2.2.4 เมื่อได้เบอร์โทรศัพท์ บริษัททัวร์หรือมัคคุเทศก์ท้องถิ่น และนักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี ทำการบอกจุดประสงค์ให้เจ้าหน้าที่ทราบก่อนที่จะทำการขอข้อมูล เมื่อกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือจึงนัดวันและเวลาในการสัมภาษณ์

2.2.5 ผู้วิจัยไปพบผู้ให้ข้อมูลตามสถานที่ ตามวัน เวลาที่กำหนดไว้ สร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้เกิดความไว้วางใจและรู้สึกมีอิสระในการให้ข้อมูล พูดคุยกับผู้ให้ข้อมูลด้วยความจริงใจที่แสดงออกทางสีหน้า แววตา กิริยา การสัมผัสและการแสดงออกอื่นๆ ทางบุคลิกภาพให้มีความสอดคล้องกับอารมณ์เรื่องราวของผู้ให้ข้อมูล ให้ความสำคัญ ให้เกียรติผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยทบทวนวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับรวมทั้งสิทธิของผู้ให้ข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง ให้โอกาสผู้ให้ข้อมูลซักถามข้อสงสัยเพิ่มเติมจนมีความกระจ่างและมีเวลาในการทบทวนตัดสินใจให้ความร่วมมือด้วยความสมัครใจอีกครั้ง

2.2.6 เมื่อผู้ให้ข้อมูลตัดสินใจที่จะให้ข้อมูล ผู้วิจัยขออนุญาตในการจดบันทึกและบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ผลข้อมูลต่อไป

2.3 การตรวจสอบข้อมูล

2.3.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรง และความถูกต้องของเครื่องมือวิจัยหลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ได้นำมาตรวจสอบความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเครื่องมือ ดังนี้

2.3.2 หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้อาจจัดเรียงและจำแนกตามประเด็นคำถามที่ศึกษา

2.3.3 นำข้อมูลที่ได้อาจตรวจสอบความถูกต้อง โดยใช้วิธีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) โดยผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลายคนและหลายกลุ่ม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำมาเสริมหรือยืนยันข้อเท็จจริงต่อกัน โดยเก็บข้อมูลจากบุคคลรอบด้านที่มีความเกี่ยวข้องกับรูปแบบการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของวังสวนบ้านแก้ว การถามคำถามเดิมในเวลาและสถานที่ที่ต่างกัน รวมถึงการตรวจสอบข้อมูล ด้านผู้วิจัย คือ มีการเปลี่ยนตัวผู้สังเกตและผู้สัมภาษณ์ เพื่อตรวจสอบว่าจะได้ข้อมูลที่แตกต่างกัน หรือไม่ อย่างไร มีการปรับคำถามใหม่ตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การสมมติเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้น และมีการปรับแนวทางการสัมภาษณ์ให้เหมาะสมกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลได้แสดงทัศนคติของตนเองมากที่สุด โดยจะทำให้ผู้วิจัยทราบว่าประเด็นใดที่ยังตกหล่นหรือต้องเพิ่มเติม

2.3.4 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์เพิ่มและนำข้อมูลมาอธิบายเสริมในข้อมูลต่างๆ หากมีข้อมูลขัดแย้ง ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบข้อมูลที่ได้โดยการไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลอื่นเพิ่มเติม เพื่อเป็นการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาจะการใช้การตีความข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ทั้งในขณะที่เก็บรวบรวมข้อมูล และภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากได้ข้อมูลในการสัมภาษณ์แต่ละรายดังขั้นตอนต่อไปนี้

2.4.1 นำข้อมูลที่ถอดความจากเครื่องบันทึกเสียงและการบันทึกภาคสนามมาทบทวนหลาย ๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในภาพรวมของข้อมูลที่ได้มาและพิจารณาในประเด็นที่สำคัญ

2.4.2 นำข้อมูลกลับมาอ่านพร้อมทั้งพิจารณาอีกครั้งอย่างละเอียดและตีความพร้อมทั้งจับประเด็นข้อความหรือประโยคที่สำคัญ

2.4.3 รวบรวมข้อความหรือประโยคที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันมาไว้ในกลุ่มเดียวกัน พร้อมทั้งสร้างหัวข้อสรุป และกลุ่มหัวข้อสรุปแนวคิดของตัวข้อมูล โดยให้ทุก ๆ ข้อความหรือทุก ๆ ประโยคนั้นจะมีรหัสข้อมูลกำกับอยู่แล้วจึงตั้งคำสำคัญ ซึ่งจะจัดเป็นกลุ่มใหญ่และกลุ่มย่อยที่อยู่ภายใต้ความหมายของกลุ่มใหญ่

2.4.4 อธิบายปรากฏการณ์อย่างละเอียดและครบถ้วน โดยเขียนให้มีความต่อเนื่องและกลมกลืนกันระหว่างข้อความหรือประโยค ความหมายและหัวข้อต่าง ๆ ซึ่งในขั้นตอนนี้อาจจะต้องตัดข้อมูลหรือหัวข้อที่ไม่จำเป็นออก

2.4.5 ใช้วิธีการเขียนบรรยายในสิ่งที่พบเห็นอย่างละเอียดและชัดเจน โดยไม่นำเอาทฤษฎีใด ๆ มาควบคุมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมกับยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้ เพื่อแสดงให้เห็นภาพของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นได้อย่างชัดเจน

2.4.6 ตรวจสอบความตรงของข้อมูล โดยนำข้อสรุปไปให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตรวจสอบว่าเป็นความจริงตามที่บรรยายและอธิบายมาหรือไม่ เพื่อให้ได้ข้อสรุปสุดท้ายที่สมบูรณ์และเป็นข้อค้นพบจากการให้ข้อมูลจริงของผู้ให้สัมภาษณ์